

ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มคอเป็นไทย

สอบ วันที่

๒๕๖

๑	ปนาโท นาม โส ราชา	ยสฺส ยฺยูโป สุวณฺณโย
	ติริยํ โสฬสฺสุพฺพะโร	อุจฺจมาหุ สหสฺสธา
	สหสฺสกณฺโฑ สตฺตเคณฺฑุ	ชชาลฺ หริตามโย
	อนจฺจํ ตตฺถ คนฺธพฺพา	ฉ สหสฺसानิ สตฺตชาตี ฯ

ตตฺถ ยฺยูโปติ ปาสาโท ฯ ติริยํ โสฬสฺสุพฺพะโรติ วิตุถารโต โสฬสฺสกณฺฑปาตวิตถาโร
 อโหสิ ฯ อุจฺจมาหุ สหสฺสธาติ สหสฺสกณฺฑคณฺนคณฺนาย อุจฺจํ อาหุ ฯ สหสฺสกณฺฑคณฺน-
 คณฺนาย หิ ปณฺจวิสฺติโยชนปฺปมาณํ ทสฺสิตํ ตสฺมา โสฬสฺสกณฺฑคณฺนคณฺนาย อชฺฌ-
 โยชนปฺปมาณํ ทสฺเสติ ฯ สหสฺสกณฺโฑติ สหสฺสกณฺฑพฺพะโร ฯ สตฺตเคณฺฑุติ สตฺตกฺกมฺมิโก
 ปาสาโท อโหสิ ฯ ชชาลฺติ ชชสมปฺนโน ฯ หริตามโยติ หริตมณฺปิรฺกฺขิตฺโต ฯ สสาตีปิ
 อฏฺฐกฺกาปาโล ฯ หริตมณฺนิเยหิ ทวารกาวาตปาเนหิ สมฺนนาคโตติ อตฺถิ ฯ สสาตี กิร
 ทวารกาวาตปาเนหิ นามํ ฯ อนจฺจุนฺติ รณฺเญ รตี ชเนตฺถํ นจฺจิสฺสุ ฯ ตตฺถาตี ตสฺมี ปาสาเท
 ตสฺส สตฺตสฺสุ จฺฉาเนสฺสุ ฯ คนฺธพฺพาติ นฺญา ฯ ฉ สหสฺसानิ สตฺตชาตี สตฺตชา หุตฺวา ฉ
 คนฺธพฺพสหสฺसानิ ฯ

[๑๓๙]	ปนาโท นาม โส ราชา	ยสุส ยูโป สุวณฺณโย
	ติริยํ โสฬสฺสุเพโธ	อุจฺจมาหุ สหสฺสธา
	สหสฺสกณฺโฑ สตฺตเคณฺฑุ	ธฺชาลุ หริตามโย
	อนฺจฺจุํ ตตฺถ คนฺธพฺพา	ฉ สหสฺसानิ สตฺตธาติ ฯ

(ปราสาท ที่พระผู้มีพระภาคตรัสหมายเอา ในมหาปนาทชาดก ติกนิบาต ว่า)

[๑๓๙] "พระราชานามว่าปนาทะ มีปราสาท แล้วด้วยของ
กว้าง ๑๖ ชั่วลูกธนู ชนทั้งหลาย กล่าวส่วนสูงถึงพันชั่ว
(ธนู), ปราสาท ๗ ชั้น สูงพันชั่วลูกธนู สะพรั่งไป
ด้วยธง พร่าวไปด้วยแก้วสีเขียว, นักฟ้อน ๖ พัน
แบ่งเป็น ๗ พวก ได้ฟ้อนในปราสาทนั้น" ฯ

ตตถ ยูโปติ ปาสาโท ฯ ติริยัม โสฬสฺสุพฺเพโชติ วิตุถารโต โสฬสฺสกณฺฑปาตวิตุถาโร
 อโหสิ ฯ อุจฺจมาหุ สหสฺสธาติ สหสฺสสกณฺฑคณฺเณน อุจฺจํ อาหุ ฯ สหสฺสสกณฺฑคณฺ-
 เณน หิ ปณฺจวิสตฺโยชนปฺปมาณํ ทสฺสิตํ ตสฺมา โสฬสฺสกณฺฑคณฺเณน อชฺฌม-
 โยชนปฺปมาณํ ทสฺเสติ ฯ สหสฺสสกณฺโฑติ สหสฺสสกณฺฑพฺเพโช ฯ สตฺตเคณฺฑชฺชุตฺติ สตฺตฏฺมิโก
 ปาสาโท อโหสิ ฯ ฐชาลุตฺติ ฐชสมฺปนฺโน ฯ หริตามโยติ หริตมณฺปิฏฺชิตฺโต ฯ สสาสูติปิ
 อฏฺฐกาปาโล ฯ หริตมณฺเณยหิ ทวารกาวาตปาเนหิ สมฺนนาคโตติ อตฺโถ ฯ สสาติ กิร
 ทวารกาวาตปาเนน นามํ ฯ อนจฺจุนฺติ รมฺโณ รตี ชเนตฺถํ นจฺจิสฺสุ ฯ ตตฺถาติ ตสฺมี ปาสาเท
 ตสฺส สตฺตสฺสุ จฺฉาเนสฺสุ ฯ คณฺฑพฺพาติ นฺญา ฯ ฉ สหสฺसानิ สตฺตธาติ สตฺตธา หุตฺวา ฉ
 คณฺฑพฺพสหสฺसानิ ฯ

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า ยูโป แปลว่า ปราสาท ฯ บทคาถาว่า ติริยัม โสฬสฺสุพฺเพโช
 คือ โดยส่วนกว้าง ได้เป็นปราสาทกว้าง ๑๖ ชั่วลูกธนู ฯ บทคาถาว่า อุจฺจมาหุ
 สหสฺสธา คือ กล่าวถึงส่วนสูง ด้วยคำอนุกรรมการไปแห่งลูกธนูพันชั่ว ฯ ก็ท่านแสดง
 ประมาณ ๒๕ โยชน์ ด้วยคำอนุกรรมการไปแห่งลูกธนูพันชั่ว เพราะฉะนั้น ท่านจึงแสดง
 ประมาณกึ่งโยชน์นี้ไว้ด้วยคำอนุกรรมการไปแห่งลูกธนู ๑๖ ชั่ว ฯ บทว่า สหสฺสสกณฺโฑ คือ สูง
 พันชั่วลูกธนู ฯ บทว่า สตฺตเคณฺฑชฺชุตฺติ คือ ได้เป็นปราสาท ๗ ชั้น ฯ บทว่า ฐชาลุ คือ
 สมบูรณ์ด้วยธง ฯ บทว่า หริตามโย คือ ติดรอบแล้วด้วยแก้วมณีสีเขียว ฯ ปาฐะใน
 อรรถกถาว่า "สสาสุ" ก็มี ฯ อธิบายว่า ประกอบพร้อมด้วยบานประตูและหน้าต่าง อันทำ
 ด้วยแก้วมณีสีเขียว ฯ นัยว่า คำว่า สส เป็นชื่อบานประตูและหน้าต่าง ฯ บทว่า อนจฺจุ
 คือ ฟ้อนเพื่อให้พระราชาราชเกิดความยินดี ฯ บทว่า ตตฺถ ได้แก่ ในปราสาทนั้น คือ ในที่
 ๗ ชั้นของปราสาทนั้น ฯ พวกฟ้อนชื่อว่า คณฺฑพฺพา ฯ บทคาถาว่า ฉ สหสฺसानิ
 สตฺตธา ได้แก่ นักฟ้อน ๖ พัน (แบ่ง) เป็น ๗ พวก ฯ